

Важна предавања за све људе

[Српски – Serbian – صربي]

Абдулазиз б. Абдулах б. Баз

Превод:

Фејзо Радончић

Ревизија:

Љубица Јовановић

2014 - 1435

IslamHouse.com

﴿الدروس المهمة لعامة الأمة﴾

« باللغة الصربية »

عبد العزيز بن عبد الله بن باز

ترجمة:

فيزو رادونشيش

مراجعة:

ليوبيتسا يوفانو فيتس

2014 - 1435

IslamHouse.com

Важна предавања за све људе

У име Бога, Свемилосног, Милостивог!

Предговор:

Хвала Богу, Господару свих светова, а леп завршетак је само богобојазнима, и нека је Божија похвала и благослов на Његовог роба и Посланика, нашег посланика Мухаммеда, на његову породицу и све асхабе.

А затим...

Ово су сажете речи у појашњавању неких ствари које су потребне да познају сви људи о вери Исламу, а које сам назвао: „Важна предавања за све људе“.

Молим Бога да њима окористи муслимане и да прихвати моја предавање, Он је доиста Дарежљиви и Племенити.

Абдулазиз ибн Абдуллах ибн Баз

Важна предавања за све људе

Прво предавање: Поглавље Фātiха (прво поглавље Кур'ана) и кратка поглавља

Обавезно мора да се чита, да се научи и да се исправно изговара поглавље Фатиha и оно што је могуће од кратких поглавља, од поглавља *ел-Зилзал* до поглавља *ен-Нас*. Сва ова поглавља требају да се запамте и треба да се научи тумачеље ових поглавља.

Друго предавање: Основе Ислама

Појашњење пет исламских услова од којих је први и најважнији: *Шехадет*¹ *Ла илахе илеллах Мухаммедун ресулуллах (Сведочим да нема истинског бога осим једног Бога, и сведочим да је Мухаммед Његов посланик)* са тумачењем истог услова и појашњавањем значења и услова за сведочење *Ла̄ илāхе илеллāх*.

Значење шехадета је:

- *Ла илахе* – нема истинског Бога, тиме се негира све оно што се обожава поред Бога,
- *Илеллāх* – осим Бога-Аллаха потврђујући да

¹ Сведочење – потврда. (оп.прев.)

божанство и обожавање припадају само Богу Који нема судруга.

Што се тиче услова *Ла илахе илеллах – Нема истинског бога осим Бога*, то су:

1. **Знање** - које је супротно незнању.
2. **Убеђење** - које је супротно сумњи.
3. **Искреност** - која је спротна ширку (придруживању Богу нечег/неког другог).
4. **Потврда** - која је супротна негирању.
5. **Љубав** - која је супротна мржњи.
6. **Наклоност** - која је супротна остављању.
7. **Прихватање** - које је супротно одбијању.
8. **Неверовање у све друго што се обожава**-поред Бога.

Ови услови су садржани у следећа два стиха:

Знање, убеђење, искреност и потврда са љубављу, наклоношћу и прихватањем истих услова и додај осми - неверовање у све што се обожава од ствари поред Јединога.

Уз ово је нужно појаснити значење сведочанства **Мухаммедун ресулуплах** – да је Мухаммед Божији Посланик и обавезе које произилазе из тог сведочанства а то су:

- Веровање у све оно о чему је обавестио.
- Покорност њему у ономе што је наредио.
- Удаљавање од онога што је забранио и

Одвраћао.

- Да се обожава Узвишени Бог само на начин како је прописао Бог и Његов Посланик.

А након овога да се појасни преостале основе Ислама, а то су:

- Молитва (Салат/Намаз).
- Милостиња (Зекат).
- Пост месеца Рамазана.
- Хаџ (ходочашће у Меки) ономе ко га је у стању обавити.

Треће предавање: Основе Веровања (Имана)

Постоје шест основе веровања - имана:

- Да верујеш у Аллаха (Бога).²

²Разум сам по себи упућује да овај Свемир има Творца. Сва створења, и она претходна, и она која ће доћи, морају имати некога ко их је створио, јер је немогуће да сама себе створе или да се игром случаја појаве. Зато, она морају имати Творца, а то је Бог, Господар светова, као што Он каже: ***Зар су они без Створитеља створени или су они сами себе створили?! Зар су они небеса и Земљу створили?! Не, него они неће да верују.***

- Његове мелеке (Анђеле).³

- Његове књиге.⁴

(Кур'ан, поглавље Ет-Тур, 35-36.) **Мухаммед б. Ибрахим ет-Тувејџири**, *Веровање у Бога. (оп.прев.)*

³ Веровање у анђеле означава чврсто веровање у којем нема никакве сумње да анђели постоје. Верујемо да постоје анђели које је Аллах (Бог) назвао одређеним именима, као што је случај са анђелом Џибрилом (Гаврило), Микаилом (Михајло) мир над њима. Такође верујемо да постоје и они анђели чија нам имена нису позната. Верујемо и у то да анђели поседују одређена својства и да су задужени са одређеним радњама. Њихов степен је такав да су они Божији почашћени робови, **који немају особине божанства, нити имају моћ да стварају и свемир уређују**. Они припадају невидљивом свету и створени су од светлости. **Мухаммед б. Ибрахим ет-Тувејџири**.

⁴ Веровање у Књиге је чврсто веровање без имало сумње да је Узвишени Аллах (Бог) објављивао књиге својим посланицима како би биле упута људима. У њима се налази стварни Аллахов (Божији) говор у који нема нимало сумње. Постоје књиге чија су имена споменута, а има и оних чија имена и бројно стање познаје само Бог Узвишени. Број небеских књига које се спомињу у Кур'ану су:

-*Ибрахимови листови* (посланик Аврам),

-*Теврат* (Тора) који је објављен Мусау (посланик Мојсије),

-*Зебур* који је објављен Давуду (посланик Давид), мир над њим.

-*Инџил* (Нови завет) који је објављен Исау (посланик Исус),

- Његове посланике.⁵

- Судњи дан.⁶

- Да верујеш у Судбину – одредбу доброг и лошег, и да је судбина од Узвишеног Бога.

-*Кур'ан* који је преко Мухаммеда, објављен свим људима до Судњег дана. **Мухаммед б. Ибрахим ет-Тувејџири** *Веровање у Божије књиге.* (оп. прев.)

⁵ Веровање у посланике је чврсто веровање, без и мало сумњи, да је Узвишени Аллах (Бог) слао свакој заједници посланике који су позивали у покорност само једном Аллаху (Богу), као и негирање свега онога што се мимо Њега обожава. Сви посланици су били искрени, говорили су истину и доставили су све оно чиме их је Аллах (Бог) задужио. Има оних о којима нас је Бог обавестио, а има и оних о којима је Бог своје знање задржао за Себе. **Мухаммед б. Ибрахим ет-Тувејџири** *Веровање у Божије посланике.* (оп. прев.)

⁶ Судњи или Последњи дан је дан у којем ће Узвишени Бог оживети створења како би полагали рачун за своја дела и како би, сразмерно делима, били награђени или кажњени. Назван је овим именом из разлога што након њега нема више дана, него ће Божији искрени робови бити вечно настањени у Рају, а неверницима ће Пакао бити вечно боравиште. **Мухаммед б. Ибрахим ет-Тувејџири** *Веровање у Судњи дан.* (оп. прев.)

Четврто предавање: Подела тевхида (монотеизма) и ширка (многобоштва/идолпоклонштва)

Појашњење врста монотеизма (тевхида/једнобоштва)
Дели се на три врсте:

- **Веровање да је само Бог Господар и да у томе нема судруга (тевхидур-рубубијје).**
- **Веровање да је само Он достојан обожавања (тевхидул-улухијје).**
- **Веровање да само Бог поседује потпуна својства и најлепша имена (тевхидул-есма' вес-сифат).**

- Што се тиче *Тевхидур-рубубијје* тј. да је само Бог Господар и да у томе нема судруга подразумева веровање да је Узвишени Бог Створитељ свега и да са свима управља и да чини шта жели са оним што је створио и да у томе нема судруга.

- *Тевхидул-улухијех* тј. веровање да је само Он достојан обожавања подразумева веровање да је Узвишени Бог Једини Који има право да се обожава и да у томе нема судруга и управо то значење носи сведочење: *Да нема истинског божанства осим Бога (Лā илāхе илеллāх)*. Тако да је обавезно све врсте обожавања усмерити само ка Богу, од намаза-молитве, поста, ходочашћа, милостиње и сл., и није

дозвољено усмерити било шта од тога некоме другоме.

- *Тевхидул-есмаи вес-сифат* тј. веровање да само Бог поседује потпуна својства и најлепша имена подразумева веровање у све оно што је пренешено у Кур`ану или у веродостојним предајама посланика Мухаммеда, мир над њим, од имена и својстава Узвишеног Бога као и потврђивање истих онако како то доликује Узвишеном Богу, без мењања израза, или значења, или одређивања каквоће и упоређивања са створењима, радећи тако по говору Узвишеног Бога:

Реци: "Он је Аллах – Један! Аллах је Уточииште сваком! Није родио и рођен није, и нико Му раван није!" (Ел-Ихлас), и по говору Узвишеног Аллаха: Нико није као Он! Он све чује и све види.
(Кур'ан - поглавље Еш-Шура, 11.)

Неки учењаци су поделили монотеизам на две врсте и тиме тевхидул-есмаи вес-сифат (веровање да само Бог поседује потпуна својства и најлепша имена) урачунали у тевхидур-рубубијех (само је Бог Господар и да у томе нема судруга), и тој подели нема сметње јер је у оба случаја јасно оно што треба појаснити.

Ширк⁷ (многобоштво/идолпоклонштво) се, такође, дели на три врсте:

- **Велики ширк**
- **Мали ширк**
- **Скривени ширк**

Од својствености великога ширка јесте да он поништава сва добра дела и да онај ко умре на њему и

⁷ Ширк (многобоштво/идолпоклонштво) је приписати Богу друга у господарењу, обожавању или у потпуним својстима и лепим именима које само Бог поседује. Када би човек био уверења да има неко други са Богом који ствара или помаже, учинио је многобоштво/идолпоклонштво. Ко буде уверења да има неко са Богом да заслужује да се обожава, учинио је многобоштво/идолпоклонштво. Ко буде уверења да постоји неко други са лепим именима и својствима попут Божијих, учинио је многобоштво/идолпоклонштво. Многобоштво/идолпоклонштво је највећа неправда и најружније што човек може учинити, јер је у њему омаловажавање Господара свих светова, давање само Његова права неком другом, упоређивање неког другог са Њим, те због велике опасности, онај који сретне Бога приписивајући Му судруга, таквом нема опроста као што каже Бог: **„Аллах неће опростити да Му се неко други сматра равним, а опростиће мање грехове од тога, коме Он хоће.** Идолпоклонство је највећи грех, јер ко буде обожавао неког другог мимо Бога, своје богослужење је утрошио на погрешно место и дао га оном ко га не заслужује, и због тога је то највећа неправда и највећи злочин.

Мухаммед б. Ибрахим ет-Тувејџири Многобоштво/идолпоклонштво. (оп.прев.)

не покаје се од њега биће вечно у Ватри. Рекао је Узвишени Бог:

А да су они ширк (многобоштво/идолпоклонство) учинили, сигурно би им пропало оно што су чинили. (Кур'ан - поглавље Ел-Ен`ам, 88.),

И каже Узвишени:

Многобошци/идолпоклоници нису достојни да Аллахове куће одржавају кад сами признају да су неверници. Дела њихова ће се поништити и у Ватри ће вечно остати. (Кур'ан - поглавље Ет-Тевба,17.),

Па онај ко умре а био је многобожац/идолпоклоник Бог му неће опрости и њему је улазак у Рај забрањен, као што је рекао Узвишени Бог:

Аллах неће опростити да Му се ширк (многобоштво/идолпоклонство)чини, а опростиће мање грехове од тога коме Он хоће. (Кур'ан - поглавље Ен-Ниса`, 48.),

и рекао је Узвишени Бог:

Ко Аллаху ширк чини, Аллах ће му улазак у Рај забранити и боравиште његово ће Пакао бити; а неверницима неће нико помоћи. (Кур'ан - поглавље Ел-Маиде, 72.)

Од облика великог ширка (многобоштво/идолпоклонство) је: упућивање молитве мртвима и киповима (свецима) и тражење помоћи од њих и заветовање њима, као и приношење жртве њима и слично томе.

- Што се тиче малог ширка то је свако дело које је исламски прописаним текстом у Кур`ану или веродостојним предајама посланика Мухаммеда, мир над њим, потврђено и названо идолпоклонством, а да не спада у велико идолпоклонство. Пример тога је: -мала количина претварања (лицемерства) у неким делима, заклинање нечим⁸ поред Бога, као и говор: „Како Бог жели и како ти желиш.“ и слично томе. Доказ за овај облик идолпоклонства је говор Божијег Посланика, мир над њим: **„Највише чега се плашим за вас је мали ширк.“** Па су га упитали шта је то, па је рекао: **„Претварање.“** Бележи га Ахмед, Таберани, Бејхеки преко Махмуда ибн Лубејда ел-Енсарија.

Такође, говор Божијег Посланика:

„Онај ко се закуне нечим мимо Бога учинио је ширк (идолпоклонство).“ Хадис, бележи га Ахмед

⁸ Нпр. заклетва децом или другим вољеним особама, здрављем или иметком. Дозвољено је човеку да се само Богом закуне. (оп.прев.)

са веродостојним ланцем преносилаца од Омера ибн ел-Хаттаба.

Такође се преноси да је Божији Посланик, мир над њим, рекао: „**Ко се закуне нечим мимо Бога учинио је куфр (неверство) или ширк (идолпоклонство).**“

И говор Божијег Посланика, мир над њим:
„**Немојте говорити: 'Шта Бог хоће и шта хоће тај и тај.'**, него реците: **'Шта Бог хоће, а затим тај и тај.'**“ Хадис бележи Ебу Давуд са веродостојним ланцем преносилаца од Хузејфе ибн Јемана.

Ова врста, мала врста идолпоклонства не обавезује отпадништво од вере тј. не чини неверником починитеља као ни његов вечни боравак у Ватри, али она ипак чини мањкавим обавезно потпуно веровање у Божију једноћу.

- Што се тиче треће врсте ширка а то је скривени ширк, доказ за њега је говор Божијег Посланика, мир над њим:

„**Желите ли да вас обавестим чега се више за вас бојим од лажног месиха Деццала (Антихриста)?**“ па су рекли: „**Желимо, Божији Посланиче.**“ Па је рекао: „**Скривени ширк, а то је да устане човек да клања па улепша своју молитву-намаз зато што примети да неки човек**

гледа у њега.“ Хадис Бележи Ахмед у своме Муснеду преко Ебу Се`ида ел-Худрија.

Ширк (идолпоклонство или многобоштво) се, такође, може поделити само на две врсте:

- **Велики ширк**

- **Мали ширк**

Док би скривени ширк био садржан у ове две врсте, па би тако био велики у случају лицемера јер они скривају своје неверовање, а испољавају ислам, претварајући се и због страха за себе. Док би мали скривени ширк био попут мале количине претварања, као што је дошло у претходним хадисима.

А Бог даје успех. (крај првог предавања)

Пето предавање: Ихсан (највећи степен веровања)

Садржи једну основу, а то је да: **Обожаваш Бога као да Га видиш, јер ако ти Њега не видиш Он тебе види.**

Шесто предавање: Услови (потребни за исправност) молитве/намаза (клањање узвишеном Богу)

Постоје девет услова за молитву/намаза а то су: (ствари које морају претходити молитви/намазу да би молитва била исправна).

1.Ислам.

2.Разум.

3.Пунолетност.

4.Чистоћа - Абдест (обредно прање или по потреби купање).

5. Уклањање нечистоће (са тела, одела и места где се клања).

6. Покривање стидних места.

7. Наступање времена за молитву/клањање.

8. Окретање према кибли - Каби у Меки.

9. Нијет - намера за обављање молитве (доноси се у срцу).

Седмо предавање: Рукнови/ основе (саставни делови) намаза-молитве

Рукнови⁹ намаза су четрнаест:

1. Стајање у намазу.
2. Почетни текбир.¹⁰
3. Учење Фатихе.¹¹
4. Руку`.¹²
5. Исправљање са руку`а.
6. Чињење сецеде на седам делова тела.¹³
7. Подизање са сецеде.¹⁴
8. Седење између две сецеде.
9. Смиреност у свим радњама.
10. Обављање сваког саставног дела намаза/
молитве по редоследу.
11. Задњи тешеххуд.¹⁵

⁹ Делови намаза који ако се изоставе немерно или заборавом чине намаз/клањање неисправним. (оп.прев.)

¹⁰ Слављење Бога речима **Аллаху Екбер** (Бог је највећи).
(оп.прев.)

¹¹ Прво поглавље Кур'ана.(оп.прев.)

¹² Прегипање преко половине тела у намазу(оп.прев.)

¹³ Лице, нос и чело, прсти ногу, колена и дланови клањача.
(оп.прев.)

¹⁴ Део намаза-молитве када се лицем, носом и челом, ножним прстима, коленима и длановима клањач спушта на земљу.
(оп.прев.)

12. Седиње на задњем тешеххуду.

13. Салават¹⁶ на Посланика, мир над њим, на задњем тешеххуду.

14. Предаја селама.¹⁷

Осмо предавање: Ваџиби (обавезе) намаза/молитве

Постоје осам обавеза намаза а то су: (Ако се једна од обавеза изостави намерно и без оправданог разлога чине неисправним намаз/молитву, а ако се изостави ненамерно тј. заборавом обавезно је учинити сехви-сеџду¹⁸)

1. Сви текбири у намазу, осим почетног (јер је основа намаза)

2. Изговор Имама: „Семи`аллаху ли мен хамидех¹⁹“. као и оном ко засебно клања.

¹⁵ Седиње у намазу када се уче прописане молитве. (оп. прев.)

¹⁶ Благосиљање - похвала Божијег Посланика. (оп. прев.)

¹⁷ Поздрав, завршни чин намаза/молитве, речима **Ес-селаму алејкум ве рахметуллах-Нека је мир и милост Божија над вама.** (оп. прев.)

¹⁸ Сехви- сеџда, део намаза/молитве, изводи се на крају намаза у случају неког пропуста или грешке учињене у њему. (оп. прев.)

¹⁹ Аллах чује оног ко Му је захвалан.

3. Изговор: „Рабена лекел хамд²⁰“ свакоме (имаму, ко клања за имамом и ономе ко клања засебно).
4. Изговор: „Субхане рабијјел `азим²¹“ најмање једном на руку`у.
5. Изговор : „Субхане рабијјел а`ла²²“ једанпут на сециди.
6. Изговор: „Рабигфир ли²³“ једанпут између двије сецеде.
7. Први тешеххуд.
8. Седење за први тешеххуд.

Девето предавање: Појашњење Тешеххуда

Појашњење каквоће тешеххуда:

- Да на седењу кажеш: „Еттехијјātu лиллāхи вес-салеvату веттајјибātu есселāму `алејке ејјухеннебијју ве рахметуллахи ве берекātuху есселāму `алејна ве `ала `ибāдиллāхис-сāлихīн ешхеду ен лā илāхе иллеллāх ве ешхеду енне мухаммден абдуху ве ресūлух.“ (Најлепши поздрави Богу, благослови и добробити; селам теби, Веровесниче, и Божија милост и Његова

²⁰ Господару теби припада сва хвала.

²¹ Слава припада Господару моћном.

²² Слава припада Господару узвишеном.

²³ Господару мој, опрости ми.

благодат; мир нама и добрим Божијим робовима. Сведочим да нема бога осим Бога и сведочим да је Мухаммед Његов роб и Његов Посланик.)

- Затим након тога донесеш салават и тражиш од Бога благослов за Посланика, мир над њим, тако што ћеш рећи: „Аллāхумме салли `алā Мухаммедин ве `алā āли Мухаммед кема саллејте `алā Ибрāхīме ве `алā āли Ибрāхīме иннеке хамīдун меџīд, ве бāрик `алā Мухаммед ве `алā āли Мухаммед кема бāректе `алā Ибрāхīме ве `алā āли Ибрāхīме иннеке хамīдун меџīд.“ (О Боже, смилуј се Мухаммеду, и његовој породици, као што си се смисловао Ибрахиму²⁴ и његовој породици. Заиста си Ти Хваљени и Горди. О Боже, благослови Мухаммеда и његову породицу, као што си благословио Ибрахима и његову породицу. Доиста си Ти Хваљени и Горди.)

- А затим на задњем тешеххуду тражиш од Бога заштиту и спас од Пакла и патње у загробном животу, и спас од овосветских искушења и искушења на другом свету, и од искушења лажног месиха Деццала²⁵. (Аллāхумме иннī е'ўзу бике мин 'азāби-

²⁴ Посланику Авраму, мир над њим.

²⁵ Даццал – Лажни месаја – Антихрист који ће доћи пред наступ судњег Дана.

л-кабри ве мин 'азāби цехеннеме ве мин фитнети-л-махјā ве-л-мемāти ве мин шерри фитнети-л-месīхи-д-деццāли" - О Боже, утичем ти се од казне загробног живота и од казне Пакла, од овозветских и оносветских искушења, и од искушења Месиха Деццала (Антихриста).

- А затим ћеш проучити коју год жели молитву/молбу, нарочито оне молитве/молбе које су пренешене од Божијег Посланика, мир над њим, као што су: „Аллāхумме иннī залемту нефсī зулмен кесīрā ве лā јагфиру зунūбе иллā енте фагфирлī магриретен мин `индик верхамнī иннеке енте-л-гафūру-р-рахīm“ (О Боже, ја сам своју душу огрешио великом неправдом, а грехе не опрашта нико осим Ти. Па ми опрости опростом Твојим и смилуј ми се, Ти си, доиста, Онај Који прашта и Који је милостив.)

Што се тиче првог тешеххуда, у њему ћеш након учења **Еттехијјātu** устати на трећи рекат у подневском, икиндијском, акшамском и јацијском намазу²⁶, а уколико би додатно донео благослове на

²⁶ Четири од пет обавезних прописаних намазана/молитве које сваки муслиман мора обављати сваког дана у одређено прописано време, до краја свог живота. (оп.прев.)

Посланика, мир над њим, то је још боље, јер веродостојна предаја указује на то, а затим да устане на трећи рекат.

Десето предавање: Намаски суннети

Намаски суннети (похвалне радње у намазу/молитви) су нпр:

- 1. Дова²⁷ на почетку намаза.**
- 2. Стављање десне руке преко леве у току стајања у намазу и након повратка са руку`а.**
- 3. Дизање руку сакупивши прсте и испруживши их наспрам рамена или ушију приликом почетног текбира, као и приликом одласка на руку` и повратка са њега, и приликом устајања са првог тешеххуда на трећи рекат.**
- 4. Повећати број зикрова²⁸ на руку`у и на сеци више од једанпут.**
- 5. Додавање прописаних дова приликом повратка са руку`а након говора: „Рабенā лекел хамд“, као и повећавање броја изговора речи: „Рабигфир лī“ између две сеце (до три пута) или друге пренешене дове.**

²⁷ Дова - Молитва/молба (оп.прев.)

²⁸ Зикр- Слављење Бога. (оп.прев.)

6. Поравњавање главе наспрам леђа приликом чињења руку`а;
7. Раширење руку и лактова од тела приликом сецеде, као и стомак од натколеница и натколенице од потколеница;
8. Дизање подлактица од земље тако да је не дотиче;
9. Да клањач приликом седења седи на левој ноzi, као и држање десне усправно приликом првог седења и између две сецеде;
10. Тзв: теверрук на задњем седењу у трорекатним и четворорекатним намазима, а то значи да леву ногу стави под десну потколеницу и седне левом страном на под, а десну ногу да држи усправно;
11. Показивање десним кажипрстом на првом и другом седењу од почетка до краја тешеххуда и померање приликом учења дове;
12. Доношење салавата²⁹ и тражење благослова за посланика Мухаммеда, мир над њим, и његову породицу као и за Ибрахима³⁰ и његову породицу приликом првог седења;
13. Дову на задњем тешеххуду;

²⁹ Благост, милост на Посланика Мухаммеда, мир над њим.
(оп.прев.)

³⁰ Посланика Аврама. (оп.прев.)

14.Учење (Кур'ана) наглас на: сабах намазу, цума намазу, два бајрама, намазу за кишу као и на прва два реката акшама и јације;

15.Тихо учење у намазу приликом подневског и икиндијског намаза, као и у трећем рекату акшамског, и трећем и четвртом рекату јацијског намаза;

16. Учење делова из Кур`ана након Фатихе;

Као и вођење бриге о другим пренешеним намаским суннетима, поред ових које смо споменули, као што су: додатне дове након: „Раббенā лекел хамд“ након повратка са руку`а за имамом, онеме ко клања иза имама и онеме ко клања засебно јер је то од суннета. Такође је од суннета стављање раширених шака на колења приликом руку`а итд.

Једанаесто предавање: Ствари које кваре намаз.

Постоје осам ствари које кваре намаз а то су:

1. Намеран говор у намазу са знањем о забрани тога, а што се тиче онога ко то ненамерно учини или незна, његов намаз није покварен;

2.Смејање наглас.

3.Једење у намазу-молитви.

4. Пијење у намазу-молитви.
5. Откривање стиднога места.
6. Окретање већине тела од правца кибле.
7. Прекомерно, беспотребно и узастопно померање у намазу.
8. Губљење абдеста.

Дванаесто предавање: Услови потребни да би абдест³¹ био исправан.

Постоје десет услова абдеста а то су:

1. Ислам.
2. Разум.
3. Пунолетност.
4. Нијјет (намера).
5. Да нема намеру губљења абдеста све док не употпуни абдест.
6. Да отклони ствари које обавезују абдест.³²
7. Чишћење (стидна) два отвора пре узимања абдеста водом или каменчићима и оним што мења

³¹ Абдест - Прање одређених делова тела пре обављања одређених врста богослужења као што су намаз/молитва, читање Курана, таваф (ходање) око Кабе у Меки приликом ходочашћа за време хаџа или умре (мали хаџ). (оп.прев.)

³² Тј. које кваре абдест. (оп. прев.) (оп.прев.)

каменчиће у том пропису као: папир и сл.
8. Чистоћа воде којом се чисти као и да је дозвољена (да није украдена и сл.).

9. Отклањање свега онога што спречава долазак воде до коже.

10. Наступање намаског времена ономе ко има оправдање и који за сваки намаз (мора да) узима абдест.

Тринаесто предавање: Рукнови³³ абдеста

Постоје шест основних делова абдеста:

1. Прање лица у које улази изапирање уста и носа.
2. Прање руку до иза лаката.
3. Потирање читаве главе са ушима.
4. Прање ногу до изнад чланака.
5. Редослед у прању.
6. Констаност у прању (да се не праве велике временске разлике у прању делова тела).

Пожељно и од суннета³⁴ је да се лице, руке и ноге оперу до три пута, као и испирање уста и носа,

³³ Делови абдеста који ако се изоставе немерно или заборавом чине намаз/клањање неисправним. (оп. прев.)

³⁴ Пракса посланика Мухаммеда, мир над њим. (оп. прев.)

док је ваџиб (обавеза) то учинити најмање једанпут. Што се тиче потирања главе није прописано да се потире више од једанпут, као што су на то указали веродостојни хадиси.

Четрнаесто предавање: Ствари које кваре абдест

Постоје шест врста ствари које кваре абдест:

- 1.Излазак нечега на два (стидна) отвора.**
- 2.Излазак нечистоће из тела.**
- 3.Губљење свести спавањем или нечим другим;**
- 4.Директно додиривање сполног органа шаком било горњим или доњим делом шаке (тј. без преграде као што је огртач и сл.)**
- 5.Једење камиљег меса.**
- 6.Отпадништо од Ислама, да Бог нас и све муслимане сачува од тога.**

Важна напомена:

Што се тиче купања мртвака исправно је да то не кваре абдест, и то је мишљење већине учењака, због недостатка доказа за то. Али уколико би рука онога који гасули мртвака директно додирнула полни

орган мртвака, био би му обавезан абдест. Стога му је обавеза да се пази да током купања мртвака не додирује полни орган осим кроз преграду.

Исто тако, додиривање супруге не квари абдест на било какав начин, без обзира да ли је додирнуо са страшћу или без, који је исправнији од два става исламских учењака, уколико не изађе ништа из сполног органа. Доказ томе је да је Божији Посланик, мир над њим, љубио своје жене, а затим би клањао и не би поново узимао абдест због тог чина са својом женом.

А што се тиче говора Узвишеног Бога у поглављима ен-Ниса` и ел-Маидех: ***Или додирнете жене.*** (Ен-Ниса`, 43., ел-Маиде, 6.), ту се мисли на сполни однос, по исправнијем од два става исламских учењака, и ово је био говор Ибн `Аббаса, као и огромног броја претходних и каснијих учењака.

А Бог даје успех.

Петнаесто предавање: Украшавање лепим карактерним особинама је прописано сваком муслиману

Украшавање лепим особинама је прописано сваком муслиману од којих су:

- Искреност.**
- Поверљивост.**
- Чедност.**
- Стид.**
- Храброст.**
- Племенитост.**
- Оданост.**
- Удаљавање од свега онога што је Бог забранио.**
- Лепи комшијски односи.**
- Помагање ономе ко је у потреби сходно могућности.**

Као и многе друге похвалне особине на које је указао Бог у Кур`ану и Суннет³⁵ посланика Мухаммеда, мир над њим.

Шеснаесто предавање: Украшавање исламским бонтоном.

Владање лепим исламским понашањем од којих су:

- Називање селама³⁶.**
- Ведрост лица.**

³⁵ Пракса посланика Мухаммеда, мир над њим. (оп.прев.)

³⁶ Поздрављати муслимане исламским поздравом: *Есселаму алеикум – Мир са вама.* (оп.прев.)

- Једење и пијење десном руком.
- Учење бисмиле³⁷ у почетку јела и пића.
- Захвала Богу речима: „Елхамдулиллах“ на крају јела и пића.
- Рећи: „Елхамдулиллах³⁸“ када се кихне.
- Рећи ономе ко то каже: „Јерхамукеллах³⁹“.
- Обилазак болесника.
- Праћење сахране како би клањао намаз и укопао мртваг.
- Прописане исламске радње приликом уласка у џамију.⁴⁰
- Прописане исламске радње приликом уласка и изласка из куће.⁴¹
- Прописане исламске радње приликом путовања.⁴²
- Леп однос према родитељима, ближњима, комшијама, младим и старим људима.
- Честитање приликом рођења детета неке.

³⁷ Скраћеница од Бисмиллахир-рахманир-рахим (У име Бога, Милостивог, Самилосног!).

³⁸ Хвала Богу.

³⁹ Бог ти се смиловао.

⁴⁰Изговарање молитве/молбе пре уласка у џамију, улазак десном ногом...

⁴¹ Молитве/молбе при изласку и уласку у кућу.

⁴² Молитва/молба пре и током путовања.

-Молитве/молбе и тражење благослова од Бога онеме ко се оженио/удао.

- Исказивање саучешћа онеме ко је погођен недаћом.

Као и многа друга исламска владања и понашања као што је приликом облачења одеће и њеног скидања, или обувања обуће и многе друге радње.

Седамнаесто предавање: Упозорење на ширк⁴³ и неке врсте великих греха.

Упозоравам вас и добро се чувајте идолпоклонштва/многобоштва, и великих греха као што су:

1.Седам упропаштавајућих греха као што су:

- Чињење ширка Узвишеном Богу.

- Сихр.⁴⁴

- Бесправно убиство особе чије је убиство забранио Бог, осим ако исламско право захтева другачије (у случају одмазде за убиство, силовања, чињења блуда ожењене особе и сл.)

⁴³ Идолпоклонство-многобоштво. (оп.прев.)

⁴⁴ Црна магија. (оп.прев.)

- Камата.
- Бесправно узимање иметка сирочета.
- Бежање са бојног поља.
- Потварање честитих и чедних верница.

У упропаштавајуће грехе спада и:

- Непослушност родитељима.
- Кидање родбинских веза.
- Лажно сведочење.
- Лагање.
- Узнемиравање комшија.
- Чињење неправде људима по питању њихових живота, иметка и части.
- Пијење алкохола.
- Коцкање.
- Оговарање.
- Преношење туђих речи.

И други облици великих греха које су забранили Бог и Његов Посланик, мир над њим.

Осамнаесто предавање: Припрема умрлог, клањање ценазе⁴⁵ и укоп.

Ово су неки детаљи у погледу тога:

1. Прописано је да се подстиче на изговарање речи оном коме се назире смрт; **Лā илāхе иллаллāх** – нема другог бога осим Бога, као што је дошло у говору Божијег Посланика, мир над њим: „**Подстичите ваше умрле на изговор: Лā илāхе иллаллāх.**“ (Бележи га Муслим у своме Сахиху)

Под умрлим се у хадису мисли на оне којима је наступио смртни час, а то су они на којима су видљиви знаци наступања смрти.

2. Када се утврди смрт прописано је да се затворе очни капци умрлом, као и да му се привеже доња вилица због хадиса који указују на прописаност тога.

3. Обавезно је гасул (купање) умрлог муслимана, осим у случају шехида који је погинуо у бици, он се не купа нити му се клања ценаза, већ ће се укопати у одећи у којој је погинуо, јер Божији Посланик, мир над њим, није наредио да се гасуле погинули борци на Ухуд као што им није ни клањао ценазу.

⁴⁵ Молитва/намаз за преминулог муслимана. (оп.прев.)

4. Начин гасуљења умрлог јесте да се прекрије стидно место умрлом, а затим да се мало подигне изнад и благо притисне стомак. Затим ће онај који гасули умрлога умотати око руке неку крпу и њоме га очистити, а затим га абдестити као што се то чини за намаз. Потом ће опрати главу и браду умрлога водом помешаном с лотосом или сличним. Затим ће опрати његову десну страну, а потом леву, а затим на исти начин опрати други и трећи пут, и приликом сваког прања проћи ће руком по његовом стомаку, па уколико нешто изађе из њега опраће то, и то место причврстити вуненом газом, па уколико буде недовољно може се послужити неким медицинским средствима као што су фластери или слично. Уколико не успе мрвога очистити са три прања повећаће на пет или седам пута, а затим га неком тканином осушити и намирисати његове замакнуте делове тела као и места којима је сецду чинио, а уколико би намирисао цело тело било би боље. Исто тако ће шаке умрлога намирисати бахуром-врста мириса, а уколико би му бркови или нокти били дуги скратиће их, мада уколико би их оставио тако нема сметње. Косу му неће улепшавати и намештати, као што неће дирате длаке са стидних места нити обрезивати због

недостатка доказа за то. Коса жене ће се начинити у три свеза и увезати страга.

5. Облачење ђефина⁴⁶ умрломе: најбоље је да се мушка умрла особа обуче у троделне беле ђефине и да немају у себи облик кошуље нити прекривача за главу, као што је то чинио Божији Посланик, мир над њим. Вефине ће му постепено обући, а уколико би се обукао у кошуљи, пантолама и са капом не би имало сметње. Док се женска особа облачи у петоделне ђефине, тзв: дир`, химар, изар и два лиффета (сваки део понаособ покрива одређени део тела). Малолетни дечак се облачи у једноделни до троделног ђефина, а девојчица у троделни ђефин од: кошуље и два лиффета. Уз то да оно што је обавезно у погледу свих јесте да се обуче бар у једноделни ђефин. Уколико је умрли умро као мухрим (онај који је у обредима Хаџда или Умре) такав ће се огасулити са водом и лотосом и ђефини ће му бити изар и рида (две тканине - обавезна одећа за онога ко обавља Хаџ или Умру), а може се обући и други ђефин, али му се неће прекривати глава нити лице, као што се неће намирисати, јер ће на Судњему дану бити проживљен чинећи телбију (говорећи: лебејк Аллахумме лебејк – одазивам ти се Господару, одазивам) као што је то

⁴⁶ Тканина - погребна одећа. (оп.прев.)

дошло у ведостојним хадисима (предајама) Божијег Посланика, мир над њим. У случају жене која умре у обредима Умре или Хаџа њој ће се обући ћефини као и другима, с тим што се неће мирисати, и њено лице неће бити прекривано никабом (тканина која прекрива лице), нити ће јој се рукавице облачити на руке, већ ће јој се лице и руке прекрити са ћефинима у које је обучена, као што је то већ појашњено у својствима облачења ћефина женској особи.

6. Најпречи људи за купање и клањање ценазе (посебна намаз-молитва за сахрану) умрлом су:

-Онај којег је опоручио умрли да га гасули и клања му ценазу.

-Отац.

-Дед.

-А затим најближи у сродству у погледу мушкараца.

Што се тиче жене:

-Она коју је опоручила умрла да је гаусли.

-Мајка.

-Нана.

-Затим најближе жене које су јој у сродству

Исто тако је прописано да супружници једно друго гасуле, као што је био случај Ебу Бекра,

задовољство Божије над њим, кога је гасулила његова супруга, и Алије, задовољство Божије над њим, који је гауслио своју супругу Фатиму, задовољство Божије над њом.

7. Начин клањања ценазе умрломе:

Ценаза намаз се састоји од четири текбира⁴⁷, тако што ће након првог текбира проучити суру Фатиху и ако би уз њу проучио кратко поглавље Кур'ана или један или два ајета било би пожељно, због веродостојног хадиса који је пренешен о томе од Ибн Аббаса, задовољство Божије над њим. Затим ће донети други текбир и донети салавате на Божијег Посланика, мир над њим, као што то чини на тешеххуду у намазу. Затим ће донети трећи текбир и проучити следећу дову: **„Аллāхуммефир ли хајјина ве мејјитина ве шāхидинā ве гā’ибина ве сагīринā ве кебīринā ве зекерина ве унсāнā, Аллāхумме мен ахјејтеху минна фе ‘ахјихи `алел-ислам ве мен тевеффејтеху миннā фетевеффеху `алел-иман, Аллāхуммефир леху верхамху ве `афихи ве`афу `анху ве екрим нузулеху ве вевеси` мудхалеху вегсилху бил-мāи вес-селци вел-берди ве неккихху минел-хатајā кемā јунеккас-севбул-ебједу минед-денес ве ебдилху дāрен хајрен мин дāрихи ве ехлен**

⁴⁷ Изговором Аллаху Екбер – Бог је највећи. (оп.прев.)

хајрен мин ехлихи ве едхилхул-ценнете ве е'изху
мин `азāбил-кабр ве `азабин-нар вефсах леху фī
кабрихи ве неввир леху фīхи, Аллāхумме ла
тахримна ецреху ве ла тудиллена ба`деху.

О Боже, опрости нашим живим и мртвим, присутним и нашим одустним, нашим малим и нашим одраслим, људима и женама. О Боже, онога кога поживиш поживи га на Исламу, а онога кога усмртиш усмрти на Исламу. Боже опрости му, смилуј му се, сачувај га и пређи му преко грешака и припреди му лепо место боравка, прошири му улаз у тај боравак, и опери га водом, снегом и ледом⁴⁸ и очисти га од греха као што се бела одећа

⁴⁸ Каже учењак Ибнул-Кајјим: „Упитао сам учењака ислама Ибн Тејмију о значењу Веровесникове, мир над њим, молитве: **'Боже ти ме очисти од греха мојих водом, снегом и ледом.'** , како се греси чисте тиме? И која је корист у специфичности тих ствари? И његових речи у другој верзији: **'Хладном водом.'** , Кад врела боље чисти? Он ми рече: **'Греси изазивају врелину, прљавштину и слабост срца, тако да оно клоне, и у њему се распали ватра страсти која га упрља. Грешке и греси су спрам срца попут дрва за потпалу која појачавају и распаљују ватру. Због овога када се год умноже греси, ватра у срцу бива жешћа, а само срце слабије. Вода пере прљавштину и гаси ватру, па ако је код хладног тела доноси му чврстину и снагу. Уколико уз то дође снег и лед, то је још јаче у хлађењу, јачини и чврстоћи тела, и још боље отклања траг греха.'** Ово је његов говор по значењу, с тим да је у потреби за додатним појашњењем и тумачењем.“ Видети: Ибнул-Кајјим,

очисти од нечистоће. Уведи га у кућу бољу од његове и замени му породицу бољом од његове и уведи га у Ценнет (Рај) и сачувај га од загробне патње, и патње у Цехеннему (Паклу) и прошири му кабур (гроб) и осветли га. Боже немој да нама спречиш његову награду и да нас у заблуду одведеш након њега.“

Пожељно је да се приликом сваког текбира подигну руке. Уколико је умрла особа жена замениће изразом: „Аллахуммегфир леха..“ до краја молитве-молбе, а уколико би се клањала ценаза за две особе рећи ће: „Аллахуммегфир лехума...“ до краја дове, а у случају три особе или више рећи ће: „Аллахуммегфир лехум...“ до краја дове. Уколико би се клањала детету из побачаја рећи ће уместо: „Аллахуммегфир леху...“ следећу дову: „Аллāхуммец`алху фертан ве зухрен ливāлидејхи ве шeф`ан муцāбен, Аллāхумме секил бихи мевāзинехумā ве е'азим бихи уцїрехумā ве елхикху бисāлихи селефил му`минїн вец`алху фї кефāлети Ибрахїме `алејхисалātu вес-селāму векихи би

Игасетул-лехфан мин месајидиш-шејтан, 1/57., Мектебетул-ме'ариф, Ријад. (оп. рев.)

рахметике `азабел-цехім - О Боже, учини га чуваном и гарантованом наградом за његове родитеље и учини га њиховим шефацијом⁴⁹ чији се шефа'ат прихвата. Боже, отежај њиме вагу њихових добрих дела, повећај њиме њихову награду, придружи га добрим претходницима верника, учини да се о њему брине Ибрахим⁵⁰, мир над њим, и сачувај га милошћу својом цехеннемске (паклене) патње.“

Од Суннета је да имам стоји наспрам главе умрлог мушкараца, а наспрам појаса код умрле жене. У случају клањања ценазе за више особа претпоставиће се мушка умрла особа према имаму, а женска иза тако да дође ближе кибли, а у случају клањања ценазе дечаку претпоставиће се наспрам умрле жене, а затим након ње девојчица, тако што ће се глава дечака поравњати наспрам главе мушкарца, а појас жене наспрам главе мушкарца, као што ће се глава девојчице поравнати са главном жене, па ће појас обе бити наспрам главе мушкарца. Сви клањачи ће се поредати иза имама, а уколико неко не би могао

⁴⁹ Заузимаčem код Бога на Судњем дану, коме Бог то од Његових искрених робова дозволи. (оп.прев.)

⁵⁰ Посланик Аврам. (оп.прев.)

да нађе место позади са клањачима дозвољено му је да стане уз имама са његове десне стране.

8. Начин укопа умрлог:

Прописано је да се ископа кабур⁵¹ дубине до појаса мушкарца, као и да се направи блага удубина са стране кибле у кабуру, тако да се умрла особа положи у делу удубине на њену десну страну и да се одвежу свежњи на кефинима али да се кефини не скидају са њега. Такође, неће се откривати лице умрлог, био мушко или женско, узет ће се цигле и ставити изнад њега (тако да се затвори цело удубљење), како би га то заштитило од земље (којом буде затрпаван кабур). Уколико не би могли наћи цигле, онда нешто друго, попут плоча, камења или комада дрвета, што ће га штитити од земље. Затим ће се затрпати земљом, и похвално је да се при томе каже: „**Бисмиллах ве ’ала миллети ресулиллах – у име Бога и на вери Божијег Посланика.**“ Кабур ће се подићи колико је педаљ, затим ће се загрнути ситним каменчићима и попрскати водом, уколико у томе не буде потешкоће. Пожељно је да они који су испратили ценазу стану код кабура и упуте молбу Богу за умрлога, јер је Божији Посланик, мир над њим, када би завршио са укопом умрлога – стао би

⁵¹ Гроб. (оп. прев.)

код њега и рекао: „**Тражите опрост за вашег брата и молите да га Бог учврсти јер он сада бива испитиван** (од стране два анђела која су задужена за његово испитивање).“

9. **Дозвољено је онима који нису клањали ценазу умрломе да му клањају** након што буде упопан, јер је Божији Посланик, мир над њим, тако чинио, с тим да не пређе месец дана од упопа, па уколико би прошао дужи период од месец дана није прописано да му се клања ценаза код кабура, јер није пренешено од Божијег Посланика, мир над њим, да је било коме клањао ценазу након проласка више од месец дана након упопа.

10. **Није дозвољено породици умрлога да спремају храну народу,** јер је Џерира ибн Абдуллаха, задовољство Божије над њим, рекао:

„**Сматрали смо одлазак породици умрлога и њихово спремање хране од облика нарицања над мртвим.**“ (Бележи га имам Ахмед са добрим ланцем преносилаца).

Међутим спремање хране њима или за њихове госте у томе нема сметње, тако је прописано за њихове комшије и ближње да им спреме храну, јер је Божији Посланик, мир над њим, када му је дошла вест да је умро Џа`фер ибн еби-Талиб, задовољство

Божије над њим, у Шаму – наредио својој породици да спреме храну за Ц`аферову породицу и рекао:

„Доиста их је задесило оно што их је заузело.“

Исто тако нема сметње да породица позове своје комшије или друге да једу храну која им је поклоњена, као што нема за то одређено време у исламском пропису од онога што ми знамо у погледу тога.

11. Није жени дозвољено одвајање и жалост због умрлога дуже од три дана, осим у случају њеног мужа, када јој прописано четири месеца и десет дана. Уколико би била трудна онда ће период жаљења и причека трајати све док се не породи, због веродостојних предаја од Божијег Посланика, мир над њим, о томе. Што се тиче мушкарца њему није прописано да се одваја од било кога од својих ближњих или других особа у таквој ситуацији.

12. Мушкарцима је прописано посећивање гробља с времена на време како би молио Бога за умрле и тражио опрост за њих и како би се тиме присећао на смрт и на оно што долази након ње, као што је рекао Божији Посланик, мир над њим:

„Посећујте кабурове, јер ће вас то подсећати на одлазак на Ахирет (други свет – након смрти).“

(Бележи га имам Муслим у своме Сахиху).

Као што је подучавао своје следбенике да приликом одласка на мезарје⁵² кажу: „Есселāму `алејкум ехлед-дијāри минел-му`минīне вел-муслимīне ве иннā иншāаллāху бикум лāхикўн, неселуллāхе ленā ве лекумул-`āфијех. Јерхамеллāхул-мустекдимīне миннā вел-мусте`хирīне. / Нека је мир на вас становници овога места од верника и муслимана. Ми ћемо вам се, ако Бог хоће, ускоро придружити. Молимо Бога да и нама и вама подари сигурност и да се смилује онима који претходише и онима који касније долазе.“

Што се тиче жена њима није прописано да обилазе мезарје, јер је Божији Посланик, мир над њим, проклео жене које обилазе кабурове, јер се њиховим обиласком узнемиравају мушкарци као и због њихове мањкавости нестрпљења. Такође им није дозвољено да прате ценазу (сахрану) до мезарја, јер им је Божији Посланик, мир над њим, то забранио, док је клањање ценазе умрломе било у џамији прописано и мушкарцима и женама.

⁵² Гробље

Овим приводим крају оно за шта се пружила прилика да напишем.

Нека је Божији мир и благослов на нашег посланика Мухаммеда, на његову породицу, следбенике и све муслимане.

За додатне информације контактирајте нас на имејл:
serbian@islamhouse.com